

رئیس جمهور:

**پس از شهید بهشتی ندیدم به
 کسی به اندازه هاشمی ظلم شود**

مقام معظم رهبری:

**هیچ کسی برای من
 هاشمی نخواهد شد**

گزارش «دنیای هوادار» از آئین بزرگداشت
 دومین سالگرد ارتحال «امیر کبیر انقلاب»

**از سخنرانی کوبنده رئیس جمهور
 تا حضور سرد اصلاح طلبان**

همچنان می گوییم:

هاشمی زنده است، چون نهضت زنده است

حجت الاسلام علیخانی:

**آیت اله هاشمی
 اسطوره صبر بود**

محسن هاشمی رفسنجانی:

**آقای هاشمی نزدیک ترین
 و مورد اعتماد ترین شخص
 به امام بودند**

محمد علیخانی:

**جای خالی هاشمی در بسیاری از
 سیاست های کشور احساس می شود**

محمد رضا باهنر:

**آیت اله هاشمی تنها شخصیتی بود که
 هم مجلس، هم دولت و هم جنگ را
 اداره کرد**

گزارش «دنیای هوادار» از آئین بزرگداشت دومین سالگرد ارتحال «امیر کبیر انقلاب»

از سخنرانی کوبنده رئیس جمهور تا حضور سردا اصلاح طلبان

همچنان می گوئیم: هاشمی زنده است چون نهضت زنده است

بعد از انقلاب بارها از خویشتن خود عبور کرد و بارها جانش را برای انقلاب به خطر انداخت.

محسن هاشمی ادامه داد: مرحوم هاشمی وقتی در خارج از کشور بود، مورد نپه قرار می گرفت که به ایران برنگردد چرا که باز هم به زندان می افتاد؛ ولی وی می گفت که زندگی در ایران بهتر از زندگی بی هدف در خارج از کشور است.

هاشمی خاطرنشان کرد: در جریان عملیات مرصاد که مرحوم هاشمی در جبهه بود، به او می گفتند از محل دور شود اما وی می گفت اگر حضور من باعث می شود که کار پیش رود، من می مانم.

وی به پایان دفاع مقدس اشاره کرد و گفت: آیت الله هاشمی با ایفای نقش در قطعنامه ۵۹۸، صلح را به کشور هدیه کرد.

هاشمی، انتقادپذیری و انتقادجویی را از ویژگی های آیت الله هاشمی دانست و گفت: خاطرات روزانه آیت الله هاشمی در ۳۷ دفترچه نوشته شده و این نشان می دهد که وی چطور زندگی روزمره اش را بدون هیچ سانسوری در اختیار مردم قرار داده است.

وی افزود: اتفاقات روزانه زندگی شخصی آیت الله هاشمی همانطور که بوده، نوشته شده و هیچ ربایی در آن نیست و نشان از روحیه نقدپذیری وی دارد.

سخنران محسن هاشمی پایان این برنامه بود.

از دحام مقابل سن بعد از سخنرانی روحانی

پس از سخنرانی روحانی مقابل جایگاه مراسم آن قدر شلوغ شد که عملاً تا دقایقی امکان ادامه برنامه نبود و حاضرین مشغول گرفتن سلفی با نمایندگان چون محمد صادقی بودند که با اصرار مجری برنامه و نیروهای نظم دهنده، مراسم امکان ادامه یافت. فاطمه هاشمی سخنران دیگر برنامه بود که اظهارات کوتاهش به دلیل جنبه احساسی و غیر خبری در رسانه ها منعکس نشد.

سپس احمد مسجدجامعی به سخنرانی پرداخت و نگاه فرهنگی آن مرحوم را به بررسی گذاشت. این سخنرانی طولانی ترین سخنرانی مراسم بود و پس از آن نیز حجت الاسلام سروش محلاتی به تبیین ابعاد فکری آیت الله هاشمی پرداخت که به دلیل طولانی بودن صحبت ها و نزدیکی اذان ظهر موجب کوتاه شدن سخنرانی محسن هاشمی شد.

محسن هاشمی فرزند ارشد آیت الله هاشمی رفسنجانی گفت: صفات مختلفی در این ۲۰ سال درباره آیت الله هاشمی گفته شده که بیش از همه، من تعبیر مرد آه های سرد و اشک های گرم را می پسندم.

وی ادامه داد: مسائلی در زندگی آیت الله هاشمی بود که می خواست پنهان باشد که مهم ترین آن ها، موضوع گذشتن از خویشتن بود.

هاشمی در همین زمینه گفت: آیت الله هاشمی قبل و

پخش کلیپ هایی در توصیف آیت الله هاشمی رفسنجانی از زبان مردم و شخصیت های مختلف نیز در بخش های مختلف برنامه انجام شد.

روحانی که برخلاف سال غیبت سال قبل که موجبات دلخوری بیت آیت الله هاشمی را فراهم کرده بود در برنامه حاضر شده بود، دقایقی نسبتاً طولانی را به توصیف خاطرات و ویژگی های هاشمی پرداخت. وی در بخشی از اظهارات خود با اشاره به این جمله ماندگار مقام معظم رهبری درباره آیت الله هاشمی که «هیچ کس برای من هاشمی نخواهد شد»، تصریح کرد: این توصیف نشانه جایگاه بلند هاشمی نزد مقام معظم رهبری است. تا چندین هفته پس از رحلت آیت الله هاشمی در دیدارهایم با مقام معظم رهبری، شاهد این بودم که ایشان با آه، افسوس و ناراحتی از مرگ غمبار آیت الله هاشمی سخن می گفتند و تأکید می کردند که نمی توانم این اتفاق را از یاد ببرم.

روحانی در بخشی از سخنان خود بنیان گذاری فناوری هسته ای در کشور را به هاشمی نسبت داد و گفت: هر کس در این کشور جز هاشمی از فناوری هسته ای سخن بگوید، نادرست گفته است چرا که او اولین کسی بود که دستور ورود سانتریفیوژ به کشور را داد و در تمامی مراحل مسایل را به ریز دنبال می کرد.

روحانی با اشاره به نقش آیت الله هاشمی رفسنجانی در اعتلای صنایع دفاعی کشور، اظهار داشت: موشک امروز وسیله دفاعی ماست و به آن افتخار می کنیم و در هفته های آینده با موشک های ساخت خود دو ماهواره جدیدی را به فضا خواهیم فرستاد.

رئیس جمهور با تأکید بر اینکه قدرت دفاعی، فناوری و اعتدال امروز ایران از یادگاران هاشمی رفسنجانی است، گفت: اگر بخواهیم در دوران انقلاب، مجسمه ای از اعتدال بسازیم، تندیس هاشمی، تنها نماد برای آن است چرا که او همواره با افراط و تفریط مخالف بود و اعتدال را به ما آموخت. گر چه اصل اعتدال برای پیامبر (ص) و اهل بیت (ع) است اما او پدر تفکر اعتدال و اساس امید در کشور بود.

رئیس جمهور با بیان اینکه آیت الله هاشمی بسیار صبور و مظلوم بود، گفت: پس از شهید بهشتی در تاریخ انقلاب ندیدم به کسی به اندازه هاشمی ظلم شود؛ هر چه خواستند گفتند و او به خاطر اسلام، ایران و انقلاب چیزی نگفت.

آیین بزرگداشت دومین سالگرد درگذشت آیت الله هاشمی رفسنجانی رئیس اسبق مجمع تشخیص مصلحت نظام صبح امروز با حضور تنی چند از شخصیت های سیاسی، نمایندگان مجلس و اعضای دولت در سالن اجلاس سران برگزار شد.

آیین بزرگداشت دومین سالگرد درگذشت آیت الله هاشمی رفسنجانی رئیس اسبق مجمع تشخیص مصلحت نظام صبح امروز با حضور تنی چند از شخصیت های سیاسی، نمایندگان مجلس و اعضای دولت در سالن اجلاس سران برگزار شد.

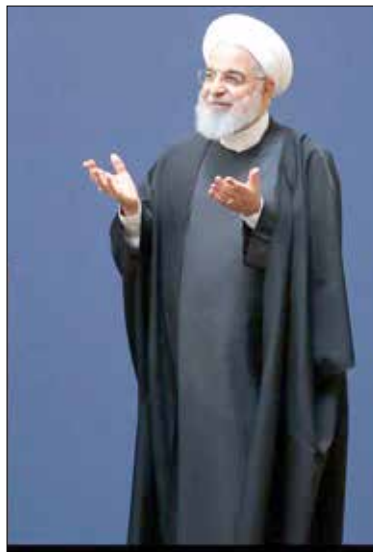
حجت الاسلام حسن روحانی رئیس جمهور، اسحاق جهانگیری معاون اول رئیس جمهور، پیروز حناچی شهردار تهران، آیت الله امامی کاشانی امام جمعه موقت تهران، محمود واعظی رئیس دفتر رئیس جمهور، صالحی وزیر ارشد، حسینعلی امیری معاون پارلمانی رئیس جمهور، محمدباقر نوبخت رئیس سازمان برنامه و بودجه، سورنا ستاری معاون علمی رئیس جمهور، حجت الاسلام علی یونسی دستیار رئیس جمهور در امور اقلیت ها، اسدالله عسگر اولادی عضو شورای مرکزی حزب مؤتلفه اسلامی، محمد نهاوندیان معاون اقتصادی رئیس جمهور، محمدرضا عارف رئیس فراکسیون امید مجلس از جمله حاضران در این مراسم بودند.

حضور سردا اصلاح طلبان

نکته حائز ذکر در این برنامه عدم حضور پرشور شخصیت های اصلاح طلب در این برنامه بود و به جز شخصیت هایی چون محمدرضا عارف، محمود صادقی، محمدجواد حق شناس، اسماعیل دوستی، حجت الاسلام هادی غفاری و تنی چند از اصلاح طلبان جای بسیاری از شخصیت های اصلاح طلب مخصوصاً اعضای ارشد حزب کارگزاران سازندگی، اتحاد ملت ایران و اعتماد ملی در این گردهمایی خالی بود.

گریه در سوگ برادر

اولین سخنران برنامه محمد هاشمی بود که سخنرانی چند دقیقه ای او توأمان با گریه در سوگ برادر فقیدش همراه شد. سپس گروه «غمه صبا» که از شهر گرگان به تهران برای اجرای دو قطعه در مدح هاشمی آمده بود، به اجرای برنامه پرداختند.

او می دانست که باید برای صلح بجنگیم روحانی: باید امروز هاشمی خودمان باشیم و راهش را دنبال کنیم

وقتی برجام به ثمر رسید، هاشمی به من گفت: «حالا به راحتی می میرم»

با صلح عزتمند پایان داده شد و هاشمی به خوبی با مسئولان صحبت کرد و پیام امام به آن جلسه هدایتگر ما بود. هاشمی در اداره جنگ نقش فوق العاده داشت که نباید از یاد ببریم و باید کتابچه‌ها در این زمینه نوشته شود.

روحانی تصریح کرد: وقتی ۱۳ خرداد ۶۸ ساعت ۲۲:۲۰ امام از دنیا رفت و وقتی سید احمد آقا این خبر را اعلام کرد، مسئولین بی اختیار گریه می کردند؛ چند دقیقه بعد آقای هاشمی گفت «کسی بلند گریه نکند»، به من که با آقای خاتمی در حال تدوین اعلامیه برای اعلام در تلویزیون بودیم گفت «به تمام نیروهای مسلح آماده باش بده». او به خانواده امام هم گفت که «حق ندارید بلند گریه کنید». هاشمی احساس کرد که همه بار کشور بر دوش او آمده است.

وی افزود: نقش هاشمی در روزهای بحران کشور و نظام را از یاد نبریم. هاشمی مرد حافظ نظام بود، و بعد از رحلت امام خمینی (ره) در ۱۴ خرداد ۶۸ کسی که خبرگان را جمع کرد و موضوع رهبری را توانست تا غروب به سامان برساند هاشمی بود. اگر او در ۱۴ خرداد در جلسه خبرگان نبود، جلسه به نظر نهایی نمی رسید چه درباره شورایی و چه در فردی. نقش هاشمی در آن جلسه ممتاز بود. هاشمی می دانست چگونه باید درایت و رهبری کند؛ اگر هاشمی نبود معلوم نبود بعد از ۱۴ خرداد چه می شد.

رئیس جمهور اظهار کرد: در بسیاری از مسائل درجه یک کشور و انتخابات مهم نقش داشت. در انتخابات ریاست جمهوری سال ۷۶ نقش وی را نمی توان نادیده گرفت، نقش او در انتخابات سال ۹۲ استثنایی بود و در ۹۶ هم جای هاشمی خالی بود، کسی که ساعت‌ها با من صحبت کرد و اشکالات من را گفت و حضورم در انتخابات را وظیفه‌ام دانست در سال ۹۵ دو ماه قبل از رحلتش بود. جای هاشمی خالی بود در انتخابات باشکوه سال ۹۶. چه روزهای سختی نیست که در دولت ما احساس نکنیم که دولت پناهگاه بزرگ را از دست داد.

روحانی اظهار کرد: هاشمی بعد از انتخابات سال ۹۲ بسیار نگران سرنوشت مذاکرات هسته‌ای بود. غیر از من؛ وزیر خارجه و دیگران را می خواست و پیگیری می کرد، در تمام امور کشور تا روز آخر دغدغه داشت و دغدغه‌اش پیشرفت کشور بود، او ایران و سربلندی عزیز مدرن را می خواست.

وی اضافه کرد: شاید الهام اولیه را از امیرکبیر گرفته بود و امام هم تفکر سیاسی را از مدرس گرفت. باید امیرکبیر و مدرس را مطالعه کرد. تمام هم و غم امیرکبیر این

رئیس جمهور خاطر نشان کرد: مقام معظم رهبری فرمود «هیچ کس برای من هاشمی نمی شود» و بعد رحلت هاشمی، رهبر انقلاب در جلساتی که خدمتشان می رفتم با سوز و آه از مرگ هاشمی یاد می کردند و می فرمود «تمام ساعات روزم به فکر هاشمی هستم». ما قبل از رأی گیری برای ریاست اولین دوره مجلس، نمایندگان حزبی را جمع کردیم و اولین نظر این بود مقام معظم رهبری رییس مجلس شوند و این نظر اکثریت جمع بود ولی ایشان فرمودند: «تنها کسی که در این شرایط می تواند رییس مجلس شود هاشمی است» و به بهترین شکل مجلس اول، دوم و سوم را اداره کرد.

حجت الاسلام روحانی ادامه داد: هاشمی در دفاع مقدس و استقرار صلح نقش کم نظیری داشت. در جنگ فرمانده کل قوا، امام بود اما بعد شهادت شهید بهشتی، هربار که خدمت امام می رسیدم و درباره جنگ چیزی می گفتم، می فرمودند «این مسایل را به آقایان خامنه‌ای و هاشمی بگو و از طریق آنها پیگیری کن» و بار جنگ بر دوش این دو عزیز بود.

روحانی با بیان اینکه از سال ۶۲ هاشمی فرمانده جنگ شد و پیشنهاد مقام معظم رهبری هم آقای هاشمی بود، گفت: در عملیات کربلای ۴ که جزو عملیات‌های سرنوشت ساز بود و با شکست مواجه شد، فرمان عملیات کربلای ۴ را هاشمی صادر کرد و من کنار ایشان بودم، بعد کربلای ۴ ناموفق، تصمیم گرفت عملیات دیگری انجام دهد و با صبر و حوصله و خستگی ناپذیری این کار را انجام داد.

روحانی با ابراز اینکه هاشمی یک سیاستمدار بود، اضافه کرد: میان جامعه ما سیاستمدار مسلمان متعهد مجتهد گوهر نایاب نباشد کمیاب است. هاشمی استراتژیست بود. خیلی‌ها مدیریت دارند ولی استراتژیست نیستند.

وی ادامه داد: جنگ برای این نبود که ما یا دشمن به پیروزی برسند بلکه هدف دشمنان انقلاب در جنگ، از بین بردن فرصت انقلاب بود. دشمنان می خواستند ۸ سال ما را مشغول کنند تا به جای اینکه کشور را بسازیم، چاره نداشتیم که ایستادگی کنیم و بجنگیم و باید حواس ما جمع می بود که هدف دشمن چیست؛ هاشمی این را می فهمید. خیلی هافکر می کردند باید برای جنگ بجنگیم ولی هاشمی می دانست که باید برای صلح بجنگیم.

رئیس جمهور خاطر نشان کرد: در جلسه مهمی در ریاست جمهوری خدمت مقام معظم رهبری بودیم که سرنوشت جنگ

رئیس جمهور با بیان اینکه از سال ۶۲ هاشمی فرمانده جنگ شد و پیشنهاد مقام معظم رهبری هم آقای هاشمی بود، گفت: فرمان عملیات کربلای ۴ را هاشمی صادر کرد و من کنار ایشان بودم.

حجت الاسلام حسن روحانی رئیس جمهور صبح امروز (ساعاتی پیش) در دومین مراسم سالگرد ارتحال آیت الله اکبر هاشمی رفسنجانی با بیان اینکه آن مرحوم بر گردن همه ملت ایران حق بزرگی داشت، گفت: وی در طول زندگی اش برتر و بالاتر از جایگاهی بود که در آن قرار داشت.

وی افزود: هاشمی در دوران طلبگی، به دنبال این بود که از قلم بزرگان حوزه استفاده کند و مجله مکتب تشیع را پایه گذاری کند، در آن دوران، اگر کسی مقاله ای می نوشت، به وی روزنامه نویسی می گفتند و اگر کسی سخنرانی می کرد، می گفتند منبری و روضه خوان است و این نواندیشی یک طلبه جوان را در نظر بگیرد. رئیس جمهور با ابراز اینکه هاشمی در نهضت اسلامی از یاران نزدیک امام (ره) بود و همواره بالاتر از فضایی حوزه تلاش می کرد، اظهار داشت: در دوران انقلاب و نهضت اسلامی که هر کس کتابی درباره مسائل دینی می نوشت، او راجع به سردار سازندگی دوره قاجار یعنی امیرکبیر و مسئله فلسطین کتاب نوشت، او اموالش را در راه خدا داد و بسیاری از طلاب فقیر را صاحب خانه و منزل کرد و هیچ شلاقی نتوانست او را به زانو در آورد؛ نه شلاق ساواک، بلکه شلاق بر آبروی هاشمی هم او را به زانو در نیاورد.

حجت الاسلام روحانی با بیان اینکه امروز اینجا هستیم تا بگویم هاشمی زنده است و می ماند و استقامت و صبر و تحمل هاشمی زنده است، گفت: آنچه آرزوی هاشمی بود، یعنی نظام سربلند اسلامی را، ملت ما دنبال می کند و تا ایران و نظام اسلامی هست، هاشمی می ماند، ملت ما هاشمی را در خیابان انقلاب بدرقه کرد و هاشمی نمرده و نمی میرد و جایگاه رفیع میان مردم قدرشناس این سرزمین داشت، هوشیاری ملت ما در دو نقطه آشکار شد، آخرین انتخاباتی که هاشمی شرکت کرد و رأی مردم استان تهران و بدرقه باشکوه وی نشان داد با تهمت و با دروغ نمی توان فریخته ملت را از صحنه دور کرد.

وی افزود: امام عزیز و بزرگوار راجع به او آن روزی که مورد حمله ضدانقلاب قرار گرفت، گفت «هاشمی زنده است» مانند روزی که مدرس ترور شد و پیام داد «مدرس زنده است» و امام این جمله را از آن مقطع تاریخی وام گرفت.

می تواند باشد. او با افراط و تفریط مخالف بود. اصل اعتدال برای اسلام و پیامبر (ص) است ولی در این دوران هاشمی پدر تفکر اعتدال است و اساس امید در کشور بود. هاشمی فوق جناح بود و به جناحی تعلق نداشت. فرا جناحی بودن سخت است؛ روز پیروزی همه کف می زنند ولی در سختی دور می شوند. هاشمی با هر دو جناح خوب بود ولی با فراطیون هر دو جناح مخالف بود. معتدلین هر دو جناح هاشمی را پناهگاه خود می دیدند.

وی تصریح کرد: بازاری و تاجر و کارگر که پیش او می رفت؛ با توشه ای از خدمت او برمی گشت. هاشمی صبور و مظلوم بود؛ در تاریخ انقلاب ندیدم بعد از شهید بهشتی به کسی به اندازه هاشمی ظلم کرده باشند. هر چه خواستند گفتند و او هم خم به ابرو نیاورد. رئیس جمهور خاطر نشان کرد: باید امروز هاشمی خودمان باشیم و راهش را دنبال کنیم و تحمل و مدارا کنیم و اعتدال را در پیش بگیریم، راه و روش پیامبر (ص) میانه روی بود، از هاشمی اعتدال را یاد بگیریم. روحانی تأکید کرد: امروز که می گذرانیم سخت است و دشمن با تمام توانش علیه ما آمده تا فشار سیاسی و اقتصادی وارد کند؛ با صبر و اعتدال و پیروی از هاشمی می توانیم انقلاب را حفظ کنیم.

بود که علم، صنعت و علوم جدید را وارد کشور کند و با استعمار مبارزه کند.

رئیس جمهور بیان کرد: هاشمی تنها مسئولی است که از آغاز انقلاب تا روز آخر مسئولیت داشت و کار کرد. کمتر کسی را می بینید که تا ساعات آخر برای کشور و اسلام تلاش کند و هاشمی این طور بود.

روحانی تصریح کرد: وقتی برجام به ثمر رسید، هاشمی به من گفت: «حالا به راحتی می میرم»

وی تأکید کرد: ملت ایران کار بزرگی انجام داد و ۶ قطعه نامه سازمان ملل را در یک روز کان لم یکن کرد و از دو سال آینده همه تحریم های نظامی ایران برداشته می شود.

وی با بیان اینکه هاشمی بنیانگذار فناوری هسته‌ای بود، اظهار کرد: هر کس از فناوری هسته‌ای حرف بزند و نام هاشمی را نیاورد دروغ گفته است. اولین کسی که دستور داد سانتریفیوژ وارد کشور شود و مذاکرات با مقامات پاکستان انجام شود؛ هاشمی بود.

رئیس جمهور تأکید کرد: در هفته های آینده با موشک های ساخت خودمان دو ماهواره را به فضا خواهیم فرستاد. اگر امروز قدرت دفاعی داریم، از یادگاران هاشمی است. اگر اعتدال داریم یادگار اوست؛ اگر بخوایم مجسمه ای از اعتدال در دوران انقلاب بسازیم؛ تندیس هاشمی

محمد هاشمی:

خاتمی پیروزی اش را مدیون هاشمی است

«سال ۷۵ ما حزب کارگزاران را تشکیل دادیم و پس از پیشنهاد به آقای حبیبی به آقای خاتمی پیشنهاد حضور در انتخابات را دادیم و او گفت اگر کارگزاران از من حمایت کند، به انتخابات وارد می‌شوم. آقای خاتمی پیروزی‌اش را مدیون حمایت کارگزاران و مرحوم هاشمی است. مرحوم هاشمی از آقای خاتمی حمایت کرد. این موضوع درست نیست که خاتمی چهره مخالف هاشمی بوده است.»

محمد هاشمی رفسنجانی، برادر مرحوم هاشمی و از فعالان سیاسی باور دارد که نقدهای موجود از سوی برخی از نیروها چندان عجیب نیست، زیرا اندیشه هاشمی خطری بزرگ برای جریان‌های افراطی است. او اساسا مدافع اعتدال و وحدت ملی بوده است. برای بررسی علت‌های تخریب‌های مرحوم هاشمی از سوی مخالفان افراطی، گفتگویی با محمد هاشمی منتشر شده است که ادامه آن را می‌خوانید:

تخریب شخصیت آیت‌الله هاشمی رفسنجانی پس از فوت او نیز ادامه دارد؛ چنان که نمونه اخیر چنین تخریب‌هایی در مستندی به نام «هاشمی زنده است» مشاهده می‌شود. جالب این است، کسانی که به صورت همه‌جانبه‌علیه مرحوم هاشمی فعالیت می‌کنند، خود را منتسب به ارزش‌های انقلابی می‌دانند؛ غافل از این که یکی از مؤثرترین افراد در پیروزی انقلاب اسلامی آیت‌الله هاشمی رفسنجانی بوده است. قدری از جایگاه این شخصیت برجسته در نظر امام (ره) و توفیق‌های انقلاب بگوئید.

مرحوم آیت‌الله هاشمی با استناد به اسناد موجود از حیث هماهنگی‌ها، کمک‌های اقتصادی به خانواده‌های زندانیان و کمک‌های معنوی و مشورتی نقش محوری در نهضت اسلامی داشت و بسیار مورد اعتماد امام (ره) بود، زیرا او از سال ۱۳۳۰ شاگرد امام محسوب می‌شد و تا لحظه رحلت امام در کنار ایشان حضور داشت. نقش مرحوم هاشمی در انسجام‌بخشی انقلاب بر هیچ فردی پوشیده نیست؛ به نحوی که وقتی امام در نجف به سر می‌بردند، آقای هاشمی مسئولیت برقراری ارتباط میان مردم و مبارزان را بر عهده داشت. او با همکاری آقایان باهنر، مهدوی کرمانی، آیت‌اللهی و صالحی در سال ۱۳۳۶ نشریه‌ای با نام «مکتب تشیع» را اداره می‌کرد. در آن سال‌ها به دلیل مشکلات مالی و نیز یک هدف استراتژیک، نشریه پیش‌فروش می‌شد تا بتوانند در وهله نخست بدانند که دقیقا باید چند نسخه را به چاپ برسانند و در وهله دوم افراد هم‌جهت و هم‌فکر را در شهرستان‌ها شناسایی کنند. با چنین سازوکاری یک شبکه سراسری در تمام شهرها ایجاد شد. پس از مرحله شناسایی و به دست آوردن کدپستی خریداران نشریه، بیانه‌های امام برای آنها ارسال می‌شد؛ آنها نیز در شهرستان‌های خود بیانه‌ها را بازنشر می‌کردند و به دست همشهری‌های خود می‌رساندند. این یک

گفت‌وگو فرهنگی دوم خرداد سال ۷۶ به نوعی سلب روحیه فرهنگی موجود

همه این موضوع را می‌دانستند که آقای هاشمی از پتانسیل بالایی برخوردار است و اصلاح‌طلبان نسبت به او حس رقابت شدیدی داشتند.

بر خلاف رویکرد کنونی که اصلاح‌طلبان حامیان مرحوم هاشمی محسوب می‌شوند، چنین اختلافاتی تا انتخابات سال ۸۴ نیز وجود داشت که متأسفانه نتیجه‌اش روی کار آمدن دولت بی‌شناسنامه احمدی‌نژاد شد. چه عواملی دست‌به‌دست داد تا در آن انتخابات شاهد شکسته شدن آرا باشیم؟

اصلاح‌طلبان در سال ۸۴ سه نامزد یعنی آقایان معین، کروبی و مهرعلیزاده را در مقابل آقای هاشمی قرار دادند و با این سناریو آرای مرحوم هاشمی را گرفتند. جریان راست نیز در سال ۷۶ می‌خواست چنین رویکردی را در پیش بگیرد و به سراغ من آمدند و گفتند که در انتخابات شرکت کن و از تو حمایت می‌کنیم. آقای هاشمی به من گفت که این کار را نکن زیرا آنها می‌خواهند با سیاست سه‌کاندیدایی انتخابات را به دور دوم ببرند تا در آن مرحله پیروز شوند. البته آقای هاشمی نسبت به آقای خاتمی نظر مثبتی داشت و تمایلی این بود که او رئیس‌جمهور شود. جالب است که بعد از سال‌ها اصلاح‌طلبان کاری را با مرحوم هاشمی کردند که او در سال ۷۶ با آنها نکرد. با چنین اتفاقات تلخی دیدیم که فردی به نام احمدی‌نژاد روی کار آمد که هیچ حودمرزی را رعایت نمی‌کرد.

بخش عمده‌ای از انتقادهای به مرحوم هاشمی پس از رویکرد صریح او در انتخابات سال ۸۸ بالا گرفت. قدری درباره تصمیم ایشان در آن مقطع

در دولت مرحوم هاشمی قلمداد می‌شود. حتی برخی باور دارند که رأی به آقای خاتمی یک رأی سلبی برای انکار سیاست‌های دولت سازندگی محسوب می‌شد. با اوصافی که شما ارائه می‌دهید، قاعدتا نباید مشکلی در کشور وجود می‌داشت. این در حالی است که موج اجتماعی خواهان اصلاح وضع موجود، شاهد مثال نقضی بر سخنان شماست. این تناقض را چگونه تعبیر می‌کنید؟

نیروهای اردوگاه اصولگرایی خلاف دیدگاه شما را ارائه می‌دهند و می‌گویند که خطبه نماز جمعه آقای هاشمی باعث پیروزی آقای خاتمی در انتخابات شد. اساسا پیش از انتخابات سال ۷۶ مفهوم دقیقی به نام اصلاحات وجود نداشت و اصلاح‌طلبان با تشکیل حزب مشارکت این عنوان را ارائه دادند. پس از سال ۷۶ روحانیون مبارز و به خصوص آقای کروبی در مجلس سوم به سیاست‌های دولت آقای هاشمی انتقاد می‌کردند.

در سال ۷۵ ما حزب کارگزاران را تشکیل دادیم و پس از پیشنهاد به آقای حبیبی به آقای خاتمی پیشنهاد حضور در انتخابات را دادیم و او گفت اگر کارگزاران از من حمایت کند، به انتخابات وارد می‌شوم. آقای خاتمی پیروزی‌اش را مدیون حمایت کارگزاران و مرحوم هاشمی است. مرحوم هاشمی از آقای خاتمی حمایت کرد. این موضوع درست نیست که خاتمی چهره مخالف هاشمی بوده است. در زمانی که روحانیون مبارز در انزوای کامل بود و اصلاح‌طلبی به شکل کنونی وجود نداشت، کارگزاران از آقای خاتمی حمایت کرد. جالب است که با چنین حمایت‌هایی پس از انتخابات سال ۷۶ و تشکیل حزب مشارکت، علیه آقای هاشمی سخن‌ها گفته شد و روزنامه‌ها به طور زنجیره‌ای علیه او نوشتند. به هر حال،

تاریخی بفرمایید. برای مرحوم هاشمی حفظ نظام از همه چیز بااهمیت‌تر بود و همواره منافع نظام را بر منافع شخصی ترجیح می‌داد. او هیچ‌گاه به دنبال انتقام‌جویی نبود و به گذشته نگاه نمی‌کرد. در سال ۸۴ برای مردم و کشور به صحنه آمد و در سال ۸۸ نیز آن چه را گفت که فکر می‌کرد مصلحت نظام و ایران را تأمین می‌کند. او در نماز جمعه پیشنهادهایی را مطرح کرد که علاوه بر آن که با شأن نظام اسلامی همخوان بود، می‌توانست راهشگا باشد اما به دلیل آن که قدرت اجرایی نداشت، نتوانست آنها را به مقام اجرا برساند. او می‌دانست با گفتن آن موضوعات هزینه خواهد داد اما برای مردم آن هزینه‌ها را به جان خرید.

پس از فوت آقای هاشمی همچنان تخریب‌ها ادامه دارد. به عنوان بحث پایانی بفرمایید که هدف چنین تخریب‌هایی چیست؟

مخالفان آقای هاشمی باور دارند که اندیشه او هنوز زنده است و با اعتقاد به همین موضوع به تخریب او ادامه می‌دهند زیرا اندیشه هاشمی خطری برای افراطی‌هاست. گروه‌های مختلف باید بدانند که سیاست‌اکبر هاشمی رفسنجانی مبتنی بر وحدت، اعتدال و مشارکت مردم بود. اگر این موضوع به‌درستی درک شود، می‌توان راه درست را از نادرست تشخیص داد. نفاق و دورویی مانند موریانه نظام را می‌خورد؛ بنابراین باید همه نیروهای سیاسی به وحدت بیندیشند. مردم در کوچه و خیابان‌ها ما را که می‌بینند، می‌گویند اگر هاشمی زنده بود، وضعیت به اینجا نمی‌رسید. مردم آقای هاشمی را دوست دارند و ای کاش سیاسی‌ها نیز بر طریق مردم عمل کنند و تفکرات آقای هاشمی را سرلوحه کار خود قرار دهند.

محسن هاشمی رفسنجانی در گفتگو با «دنیای هوادار»:

آقای هاشمی نزدیک ترین و مورد اعتماد ترین شخص به امام بودند

سال فعالیت شان ۱۵ بار خودشان را در معرض رای مردم قرار دادند که این نشان از اعتقاد راسخ و عمیق او به آرای مردم داشته که امیدوارم این نگاه در نظر دیگر مسئولان هم وجود داشته باشد.

چرا که انقلاب اسلامی و نهضت زنده است. امیدوارم که این جریان پرشور به نسل های آینده و فرزندان ایران انتقال داده شود.

وی در پایان اشاره کرد: «آیت الله هاشمی در طول ۳۷

از انقلاب را در زندان های ساواک و انفرادی ها در دفترچه های دویست برگ می نوشت و به همسرشان خانوم «عفت مرعشی» می سپردند تا آن را از زندان خارج کنند و این دفترها هم اکنون در خانه موزه آیت الله هاشمی رفسنجانی در جماران در معرض دید عموم قرار داده شده است.

مهندس هاشمی، در مورد پذیرش قطعنامه ۵۹۸ در سال های واپسین جنگ تحمیلی، گفت: «ایشان فرمانده دلاور دفاع مقدس و «معمار صلح» هم بود. صلحی که ایشان با ایفای نقشی موثر در پذیرش قطعنامه ۵۹۸ توسط امام پایه گذاری کرد با راهبری و مذاکره و مکاتبات هوشمندانه اش و ۱۲ نامه ای که میان او و صدام حسین رد و بدل شد، باعث شد تا کشور ما به ثبات و پایداری بالایی برسد.

رئیس شورای شهر تهران، در خصوص میراث زنده یاد هاشمی رفسنجانی، گفت: «میراث هاشمی برای ما اعتدال، واقعیت گرایی، عقلانیت و عملگرایی بوده است. حرکت به سمت توسعه و سازندگی ایران و رفاه مردم چیزی بود که همواره ایشان دنبال می کردند.

هاشمی نسبت به اوضاع نابسامان اقتصادی و سوءمدیریتی در کشور و جای خالی هاشمی رفسنجانی، عنوان کرد: «بهتر است که نمک روی زخم دولتمردان و مسئولان حال حاضر نپاشیم. ما امیدواریم که مسئولان فعلی هم بتوانند مشکلات عدیده مردم را حل کنند. اما در عین حال امیدواریم که خط و مشی و نگاه هاشمی بیش از این ها در اداره امور و رخدادها لحاظ شود. تخریب هایی که نسبت به هاشمی حتی پس از رحلتش هم وجود دارد، نشان از زنده بودن مکتب و راه اوست. همگان باید بدانند که هاشمی زنده است و خواهد ماند.

مهندس محسن هاشمی، رئیس شورای شهر تهران و یادگار آیت الله هاشمی رفسنجانی، به مناسبت دومین سالگرد رحلت «امیرکبیر انقلاب» در گفتگوی ویژه با «دنیای هوادار» گفت: «آیت الله هاشمی رفسنجانی سیاستمدار دین داری بود که با هفت بار دستگیری توسط نیروهای ساواک (نخستین بار در سال ۱۳۳۷) به جرات با تحمل سخت ترین شکنجه ها، نامش به عنوان یکی از شجاع ترین مبارزان پیش از انقلاب زنده خواهد بود.» محسن هاشمی، در روز دومین سالگرد رحلت آیت الله هاشمی رفسنجانی گفت: «ایشان با حضور در هسته اولیه شورای انقلاب که در اواخر دی ماه ۵۷ تشکیل شد و تا ۱۹ دی ماه ۹۵ که ایشان رحلت کردند، به صورت مداوم طی ۳۸ سال مهم ترین مسئولیت ها و وظایف را در جمهوری اسلامی، چه در حیطه اجرایی و چه سمت های تقدیمی و در ابعاد متفاوت از جمله جنگ و فرماندهی کل قوا و... نقش بسیار موثری را ایفا کردند.»

او در خصوص ابعاد متفاوت شخصیت زنده یاد هاشمی رفسنجانی و ترورهایی که از جانب گروهک های تروریستی تجربه کرد، گفت: «آقای هاشمی، سومین شخصیتی است که توسط گروهک های تروریستی «سه مرتبه» مورد سوء قصد و ترور قرار گرفتند. در جبهه و جنگ و حتی خط مقدم جبهه ها همواره حضور پیدا می کرد.»

وی ادامه داد: «از زمان درگذشت آیت الله بروجردی، که آقای هاشمی از شاگردان ایشان بودند و از شخص ایشان جایزه هم گرفته بود- از ابتدای نهضت تا روز رحلت امام خمینی، همواره مورد اعتمادترین و نزدیک ترین شخص به حضرت امام بودند. ایشان خاطرات، اتفاقات و رخدادهای مهم زمان های ملتهد پیش

فاطمه هاشمی:

مطمئنم که مرگ پدرم طبیعی نبوده است

رادیواکتیو برای شان راحت تر بوده که مطرح کنند، در همین رابطه شاهدیم که خودشان هم در شعارهایشان اعلام کردند. یک نکته را هم باید تاکید کنم که آنجایی که پدرم فوت کردند استخر فرح نبوده و در سال ۷۷ ساخته شده است.

فرزند آیت الله هاشمی درباره یک پلاکارد استخر فرح گفت: تحلیل من این است که این افراد با جسارت تمام می خواستند بگویند ما این کار را انجام می دهیم و ترسی هم از کسی نداریم و خودمان آن را مطرح می کنیم. بالاخره عده ای این پلاکارد ها را از جایی گرفته بودند و در دست داشتند. پس از جایی خبر داشتند که این حرف را زدند. برای آقای روحانی هم نمی دانم که آیا تهدیدی جدی بوده یا تنها به معنای تذکری به ایشان در این زمینه بوده است، اما این تهدید برای پدر من از دو ماه قبل آن حادثه شده بود. به نحوی که آبان ماه همان سال، دو نفر از آقایانی که ادعا می کردند از بچه های جبهه و جنگ هستند، به دفتر من در دانشگاه آمدند و گفتند که «قصد ترور پدرتان را دارند و این پیغام را به ایشان برسانید.» من این مسأله را در شورای عالی امنیت ملی نیز مطرح کردم.

است، چگونگی وضعیت این پرونده در آن شورا است؟» گفت: من فکر می کنم که آن پرونده را در شورای عالی امنیت ملی، بستند و سال گذشته، آخرین باری که آن شورا ما را دعوت کرد، اعلام کرد که این پرونده را می بندد. اما نمی دانم که از ناحیه ریاست جمهوری یا جایی دیگر این پرونده به جریان افتاده یا نه؟ ولی من با شواهدی که در این مدت به دست آوردم، مطمئن هستم که مرگ ایشان، مرگی طبیعی نبوده است. وی افزود: البته ما دیگر در جریان نیستیم. تنها یک بحثی را مطرح کردند که رادیواکتیو موجود در بدن ایشان بالای حد مجاز ۱۰ درصد بوده، یعنی هم ادرارشان آلوده بوده هم حوله ای که تن شان می کردند، آلوده بوده است. در آخر هم گفتند که نمی دانند این رادیواکتیو از کجا آمده و دلیلی هم برایش نداشتند. حتی گفتند بیشتر از این نمی توانند ادامه دهند. این را هم گفتند که در بدن من و مامانم هم رادیواکتیو وجود دارد. البته من به این حرف ها اعتقاد چندانی نداشتیم و بیشتر بیان آن را ردگم کنی می دانستم. بعدها با مطالعاتی که خودم راجع به رادیواکتیو و این مسائل کردم، به این نتیجه رسیدم که این موضوع ردگم کنی بوده، یعنی مسأله دیگری وجود داشته ولی

آن اتفاق پرونده ای در شورای عالی امنیت ملی تشکیل شد که حاشیه های زیادی به دنبال داشت. یعنی با اظهاراتی که از سوی شما و سایر نزدیکان آیت الله صورت گرفت، ابهاماتی ایجاد شد و حال سوالی که مطرح

ایشان برسانید.» من این مسأله را در شورای عالی امنیت ملی نیز مطرح کردم. فاطمه هاشمی در پاسخ به این سؤال که «به بحث رحلت آیت الله بپردازیم که در آن مقطع تلخ ترین روزها را تجربه کردیم، بعد از

دختر مرحوم آیت الله هاشمی گفت: آبان ماه همان سال، دو نفر از آقایانی که ادعا می کردند از بچه های جبهه و جنگ هستند، به دفتر من در دانشگاه آمدند و گفتند که «قصد ترور پدرتان را دارند و این پیغام را به

رحلت امیر کبیر انقلاب دو ساله شد

«اکبر» یاران

مهرداد تیموری

هیئات که پیر جماران می دانست اکبر یاران باید بماند برای روزهای سخت بعدی تا باز در زمانه ای که انقلاب در گذرگاه های خطیر قرار گرفت، فرزاندی و نبوغ ذاتی هاشمی به داد انقلاب برسد. پس از رحلت آن رهبر کبیر باز هم هاشمی بود که قیم بر زیر درخت انقلاب زد و با خبرگی، خبره ترین یار دیرین انقلاب را به رهبری کشور کشاند و برکات این انتخاب را امروز همه دوستداران انقلاب به وضوح می بینند. هاشمی اما به همین اکتفاء نکرد و یار دیرین را چون جان شیرین در بر گرفت و شد سپر حفاظت او تا این سیمرغ بال گشاید و اقتدار عزت آفرین ولایتش را بر سر این انقلاب بگستراند و چه زیبا این پیر دیر در باب اکبر یاران گفت: هیچ کس برای من هاشمی نمی شود.

زمانی که کشور و نظام نیاز به فضای باز سیاسی داشت هاشمی از اینکه او را منفورترین فرد نظام و علت العلل همه ناراستی ها و کزی ها نشان دهند ابایی نکرد و خود را گذشت بین نظام و تمام ناراضیاتی ها و اینگونه هزینه یک نظام را یک تنه پرداخت.

در روزگار دیگری بسیار زودتر از مدعیان فرزاندی هم او بود که بارقه های انحراف در خطوط اصلی انقلاب را در پس برکشیده شدن مردی از جنس انحراف فهمید و زنهار داد و باز خود را به میان انداخت اما ... اما او از پا نشست و تا وقتی که نتوانست

می دانست در کنار ابوذرها و مقدادهای انقلاب، باید سلمان و مختار انقلاب باشد. مردانی که شاید تا قرن ها درک نشوند اما کیسانیت و نبوغشان وقتی با از خود گذشتگی آمیخته شود این درخت تناور انقلاب از آسیب مصون می ماند. امام به خوبی می دانست که انقلاب به شخصیت های چند بعدی که بتوانند در شرایط دشوار از نبوغ و فرزاندی ذاتی شان استفاده کنند و انقلاب را از مسیرهای دشوار و صعب العبور، به سلامت عبور دهند نیاز دارد. به همین دلیل همیشه، اکبر این یاران را در حساس ترین مناسب قرار می داد. در جنگ، اکبر یاران با سیاستی مثال زدنی در تمام حفره هایی که بین غرب و شرق می افتاد وارد می شد و سیاست چنگانه و چند وجهی خود را برای حفظ اقتدار نظام و کوبندگی و برندگی نیروهای نظامی کشور در جبهه ها، پیاده می کرد. آنقدر اکبر یاران خوب پیش رفت که کشوری که از همه طرف تحریم بود در مقابل متجاوزانی که همه دنیا به یاری اش آمده بودند نه فقط ۸ سال تاب آورد که تا مرز به زانو درآوردنش هم پیش رفت و وقتی فشارها به سمتی خطیر رفت که ممکن بود ادامه آن روند، چشم زخمی به نظام زند هم او بود که از امام خواست تمام مسئولیت باید بر دوش او گذاشته شود و حتی خواست تا پیر جماران اگر نیاز دید او را قربانی تام و تمام این تصمیم کند اما

شاید باید حق داد که به بسیاری از منتقدان و حتی فحاشان به هاشمی. باور کنید فهم و درک این مقدار فداکاری وسیع با انواع روش های مرسوم و نامرسوم برای یک نظام از سوی یک فرد آنقدر سخت باشد که باید پذیرفت بسیاری در مخیله شان هم نمی گنجد وسعت چنین جهد جاهدانه ای را و انتظار چنین بصیرتی از هر کسی حتی چندان بر مدار عقل هم نباشد. آری بر مدار عقل هم نیست چونانکه داستان سوختن شمع فقط در شاعرانه های سوزناک دلنوشته های دلسوخته هادلی بر همدلی شاید بیاید. سخن از مردیست که ثروت خانوادگی اش را به پای عقیده یک پیر مجاهد ریخت. همان پیر مجاهد که با ایمانی راسخ دودمانی هزاران ساله را در هم پیچید و آن شد معمار انقلابی که نظام برخاسته از آن کاخ های زر و زور و طاغوت را تا به امروز به لرزه در آورده و به زیر می کشد. و این پیر مجاهد برای این معجزه ها یارانی را پرورش داد که برای مانایی این عظمت و شوکت آفرینی از همه چیزشان بگذرند. سخن از اکبر این یاران است. مردی که امام

به یادگار گذاشت و تا مادامی که مسلک هاشمی زنده باشد نظام را چونان دست پنهانی از مسیرهای صعب عبور می دهد و یاران این حلقه نیک دریافته اند که در مسیر فداییان اکبر انقلاب انتظار درک از همه، انتظاری عبث و به خطاست و مسیر هاشمی چونان مسیر اسماعیل است به قربانگاه که سربست دلبرانه بین ابراهیم و اسماعیل و خدای هر دو.

سعی کرد خطر این انحراف را با هر لطایف الحیلی از سر درخت انقلاب به دور کند و در این راه آماج چه حملات و چه ناملایماتی که نشد. و امروز او دیگر بین ما نیست اما منش فرزاندی و نبوغ ذاتی او که با فداکاری ای باورناپذیر عجین شده بود به یک مسلک تبدیل شده است. مسلکی که پیر جماران در اکبر یارانش یافت و برای این ملک و ملت

کمالی:

کسانی که به هاشمی انگ نفوذی می زنند، ببینند خودشان نفوذی هستند یا نه؟

وی نوع برداشت هاشمی رفسنجانی از زندگی، وضعیت کشور، جامعه و مردم را خاص توصیف کرد و افزود: هاشمی رفسنجانی شخصیتی عادی و آخوند معمولی نبود، ایشان خود را به دلیل نوع نگاه و اندیشه خاصی که در موضوعات مختلف داشت یک آخوند متفاوت از سایر روحانیت می دانست.

دبیرکل حزب اسلامی کار با بیان اینکه نوع نگاه هاشمی رفسنجانی در زمان حیاتش نیز مخالفان جدی داشت، یادآور شد: مخالفان مرحوم هاشمی و همفکران آنها هنوز در جامعه حضور دارند بنابراین سعی می کنند دیدگاه ها و اندیشه های مرحوم هاشمی را به نقد بکشند چون نگاه متفاوت آقای هاشمی رفسنجانی مورد پسند آنها نیست.

وی درباره علت اصرار مخالفان مرحوم هاشمی به تخریب چهره او حتی پس از گذشت دوسال از زمان رحلت بیان کرد: آنها می بینند هنوز تفکر مرحوم هاشمی در جامعه زنده و منشأ اثر است و مردم از این دیدگاه حمایت می کنند بنابراین در غیاب آقای هاشمی، در مقام تقابل با تفکر او بر می آیند تا دیدگاه خودشان بر جامعه حاکم شود.

عضو دولت سازندگی درباره تلاش برخی افراد در فضای سیاسی کشور برای الصاق برچسب «نفوذی» به رقیب و زیر سؤال بردن تفکر او با تمسک به چنین شیوه هایی، گفت: کسانی که این کارها را انجام می دهند، به خودشان نگاه کنند ببینند خودشان آیا نفوذی هستند یا خیر.

عضو دولت سازندگی درباره تلاش برخی افراد در فضای سیاسی کشور برای الصاق برچسب «نفوذی» به رقیب و زیر سؤال بردن تفکر او با تمسک به چنین شیوه هایی، گفت: کسانی که این کارها را انجام می دهند، به خودشان نگاه کنند ببینند خودشان آیا نفوذی هستند یا خیر.

مستند «هاشمی زنده است» با معرفی و روایت جزئیات زندگی آیت الله اکبر هاشمی رفسنجانی از ابتدای نوجوانی تا درگذشت او به بررسی اقدامات وی در بین سال های ۱۳۲۰ تا دی ماه ۱۳۹۵ می پردازد. ساخت این مستند حواشی بسیاری را به وجود آورده است که طبق گفته خانواده هاشمی این اثر تحریف تاریخ است اما کارگردان مستند «هاشمی زنده است» در واکنش به این موضع اعلام کرد «ای کاش بگویند دقیقاً کجای مستند تحریف است؟».

کسانی که این مستند را دیدند می گویند زندگی مرحوم هاشمی از دیدگاه سازنده به دو بخش قبل از سال ۸۸ و بعد از سال ۸۸ تقسیم شده و در واقع می خواهد بگوید «هاشمی بعد از دهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری نقش نفوذی را درون حاکمیت ایفا می کرد اما این دیدگاه با وجود فوت او در دی ماه ۹۵، همچنان زنده است».

حسین کمالی درباره علت تخریب هاشمی رفسنجانی بعد گذشت دو سال از ارتحال او به نامه نیوز گفت: تفکر آقای هاشمی مبنای اختلاف او با خیلی از اشخاصی است که با این تفکر موافق نیستند.

یادداشت

ناگفته‌های محمد هاشمی از زندگی آیت‌الله هاشمی رفسنجانی

«محمد هاشمی» رئیس سازمان صداوسیما در دهه ۶۰ و برادر آیت‌الله هاشمی رفسنجانی از رابطه بیت رهبری با خانواده آیت‌الله هاشمی سخن می‌گوید.

اگر آیت‌الله هاشمی این روزها زنده بود واکنش نسبت به مسائل امروز کشور از دیدگاه شما چگونه بود؟

آقای هاشمی در ماه‌های آخر عمرشان چند باری درباره‌ی وضعیت کشور صحبت کردند و تاکیدشان این بود که مردم راهشان را پیدا کرده‌اند و سفارششان هم به ادامه حرکت اعتدالی بود و در برابر مردم، گروه‌های افراطی را در اقلیت می‌دیدند. براساس گفته‌های ایشان و آینده‌نگری‌ای که داشتند این اقلیت افراطی نمی‌تواند کاری کند هرچند که به حضورشان ادامه می‌دهند. اما در عین حال اینکه خواهیم از آینده پیش‌بینی دقیقی داشته باشیم برای ما مشکل است.

رابطه بیت رهبری با خانواده آقای هاشمی چگونه است؟
رابطه با بیت رهبری که خوب است. از خانواده‌ی آقای هاشمی، محسن آقا گاهی به بیت می‌رود و می‌آید. من هم بعد از رحلت حاج آقا دو دیدار با رهبری داشته‌ام. یکی بعد از مراسم ترخیص حاج آقا در حسینیه‌ی رهبری، که در راهرویی رهبری آمدند و با همه سلام و احوال‌پرسی کردند. یک بار هم بعد از وفات حاج آقا از سوی رهبری از اعضای خانواده و البته بیشتر مردان خانواده از جمله فرزندان خود آقای هاشمی، فرزندان من و سایر برادرانش به همراه آقای مرعشی به بیت دعوت شدیم که بیشتر جنبه‌ی عاطفی و دید و بازدید داشت و ما هم از پیام ایشان برای درگذشت حاج آقا تشکر کردیم. اخیراً هم گزارشی از چگونگی برگزاری مراسم سالگرد ایشان از طریق دفتر رهبری به شخص آیت‌الله خامنه‌ای در دیداری که من و محسن آقا نزد ایشان رفتیم، ارائه کردیم.

آیا شب درگذشت آقای هاشمی شما شاهد انتقال پیکر ایشان برای کالبد شکافی یا بررسی‌های بیشتر بودید؟

نه. تا جایی که من می‌دانم ایشان به جایی منتقل نشدند و کالبدشکافی هم انجام نشد و معاینه بیشتری هم از سوی کسی بعد از فوت ایشان ندیدم. در واقع من وقتی بالای سر ایشان رسیدم دیدم که پزشکان مشغول تنفس‌رسانی و ایجاد شوک در بدنش هستند تا جایی که حتی استخوان‌های سینه ایشان در اثر فشار پزشکان خون مرده شده بود و وقتی من این صحنه را دیدم برآیم شوک بزرگی بود و حالت بهت‌زدگی به من دست داد. مدام چشمم را به مانیتور می‌انداختم تا علائم حیات در بدن ایشان را ببینم که وقتی با علائم موقتی روبه‌رو شدم و از پزشک پرسیدم، گفت که این علائم صرفاً برای وارد کردن شوک است و حتی از ایشان پرسیدم زمانی که آیت‌الله هاشمی به بیمارستان رسید علائم حیات داشت یا نه که پاسخش منفی بود.

در نهایت هم آقایان قاضی‌زاده هاشمی، روحانی و جهانگیری آمدند و تیم احیاء بررسی‌های لازم را انجام دادند و گفتند امید می‌باشد بازگشت ایشان نیست و همانجا پیکر را از بیمارستان به جماران منتقل کردند و دو روز بعد هم مراسم خاکسپاری انجام شد. اما به هر حال از آنجا که علت ایست قلبی اعلام شده و دلیلی برای آن ذکر نشده است جای شبهه وجود دارد و منشأ برخی گمانه‌زنی‌های همی‌شود.

پاسخ «یاسر هاشمی» به کارگردان «هاشمی زنده است»:

فقط مستندات استخر را ارائه کنید کافی است!

عمومی افتاد؛ گفتید: «خانواده آیت‌الله هاشمی می‌گویند که این مستند تحریف تاریخ است، پر از دروغ است، واقعیت را جعل کرده است. ای کاش بگویند دقیقاً کجای مستند تحریف است؟ دقیقاً اشاره کنند که فلان بخش که فلان مسأله را نشان می‌دهد، دروغ است و واقعیت ندارد.» اگر این نکته را براساس روحیه پژوهشگری و تحقیقاتی گفته اید که لازمه کارگردانی برای ساخت مستند های تاریخی می باشد؛ کافی ست به یک نکته به عنوان «مشت نمونه خروار» اشاره نمایم تا اگر سندی برای این موضوع دارید؛ ارائه نمایید که حقیقت سخت مشتاق آن است. در خصوص محل رحلت آیت‌الله هاشمی رفسنجانی؛ خیلی محکم و با اطمینان از استخر فرح نام بردید و سعی کردید یک مکان مجهول و صد البته مجهول را به جغرافیای تهران بیفزایید. از انبوه تحریفات بگذرید و به همین یک نکته بسنده کنید و برای ثبت در تاریخ مستندات استخر فرح را ارائه نمایید.

البته بعید نیست اسناد شما؛ نوشته های تهدیدآمیز چند پلاکارد در قم و یا سخنان چند هتاک معلوم الحال باشد که همزمان با عزاداری مردم سراسر کشور برای ارتحال ناگهانی آیت‌الله هاشمی رفسنجانی؛ اجتماع می ساختند و با خوشحالی از استخر فرح می گفتند تا از اعجاب جامعه نسبت به ارتحال امین خویش و همزمانی آن با قتل امیر کبیر بکاهند.

وگرنه برای تیم پژوهشگر مستند سخت نبود که تحقیق کنند و به دور از هیاهوهای سیاسی به جامعه اعلام و در تاریخ ثبت کنند که اصولاً استخر فرح وجود خارجی ندارد و

یاسر هاشمی در یادداشتی به اظهارات کارگردان مستند «هاشمی زنده است» پاسخ داد.

در این یادداشت آمده است:

جناب آقای علی طادی

هنرمند محترم

با سلام

قبل از رونمایی مستند «هاشمی زنده است»؛ در مصاحبه ای اعلام کرده بودید: «تلاش کردیم تا مستند بر اساس مستندات و خط فکری مرحوم آقای هاشمی تنظیم شود تا جایی که اگر این مستند را خانواده و بستگان ایشان دیدند و ایرادی به کار داشتند؛ ما سند و مدرکی برای اثبات مطلب و نکته‌ای که بیان کرده‌ایم؛ داشته باشیم»

اخیراً هم وقتی طشت محتوای مستند از بام افکار

حجت الاسلام علیخانی در گفت و گو با «دنیای هوادار»:

آیت‌الله هاشمی اسطوره صبر بود

بسیار نزدیک بودند. در واقع نابغه سیاسی و علمی محسوب می‌شدند.

وی با اشاره به مبارزات سیاسی آیت‌الله هاشمی گفت: در زمان اوج مبارزات و نهضت امام خمینی، به خاطر تبلیغات در انقلاب و دستگیری طلبه‌ها آیت‌الله هاشمی کسی بود که در آن زمان به سربازی فرستاده شد و در یکی از پادگان‌های تهران مشغول خدمت بود. وی فردی دنیا دیده بود و با سفرهای مختلف و شناختی که از سیاست مختلف دنیا داشت آگاهی کاملی نسبت به اداره کشور و موضوعات و مباحث جهان داشت. در زندان‌های مختلف گرفتار شد و آخرین بار در همان ایام آیت‌الله منتظری و آیت‌الله طالقانی و آیت‌الله مهدوی‌کنی و بسیاری از چهره‌های شاخص دیگر همزمان دستگیر می‌شدند و پس از شکنجه‌ها و مسائل فراوان محکوم و به زندان اوین فرستاده شدند. در آن دوران پس از مدت زمانی ما نیز از زندان قصر شیرین به اوین اعزام شدیم که در نهایت با مرحوم هاشمی و سایر افراد ۱۴ نفر شدیم.

شیخ قدرت اله علیخانی ادامه داد: آقای هاشمی از نظر علمی و سیاسی مقام والایی داشت و در آن دوران هم با وجود حضور افراد برتر از نظر علمی و سیاسی باز پیشرو و راهنما بودند و تصمیم‌گیری می‌کردند.

وی با اشاره به برخی ظلم‌هایی که در حق مرحوم

حجت الاسلام والمسلمین شیخ قدرت اله علیخانی در گفت و گو با خبرنگار «دنیای هوادار» در خصوص ابعاد شخصیتی مرحوم آیت‌الله هاشمی رفسنجانی اظهار داشت: ایشان به دلیل فعالیت‌های پیش از انقلاب خود به چهره‌ای بین‌المللی تبدیل شده بودند. وی در ادامه سخنان خود عنوان کرد: ابعاد مختلف حیات ایشان ابتدا به پیش از انقلاب باز می‌گردد که در آن زمان پس از امام خمینی «ره» بیش از همه میان مردم تأثیرگذار بود زیرا هم از نظر علمی و هم از نظر سیاسی از چهره‌های ممتاز انقلاب به شمار می‌رفتند.

شیخ قدرت اله علیخانی در اهمیت جایگاه علمی مرحوم هاشمی افزود: وقتی آقای هاشمی فوت کردند، آیت‌الله تاج‌مندی که یکی از بزرگان کشور هستند در یکی از سخنرانی‌های خود درخصوص مرحوم هاشمی رفسنجانی گفتند: مرحوم رفسنجانی از شاگردان آیت‌الله بروجردی بودند بعد از فوت ایشان که مرجع علم و خاص بودند و در چهلم ایشان شخصیت‌های ویژه‌ای حضور داشتند اما شیخ جوانی به بالای منبر رفت که آن فرد علی اکبر هاشمی رفسنجانی بود. یعنی از سال ۱۳۴۱ آقای هاشمی در حوزه علمیه این گونه فردی بود که منبر چهلمین روز مرجع عالیقدری چون آیت‌الله بروجردی را اداره کرده است. در زمان انقلاب نیز ایشان به امام خمینی

آیت‌الله هاشمی شده بود، گفت: در سال‌های آخر که مشاور مرحوم بوم و در دوران آقای احمدی‌نژاد افرادی که از سایر کشورها به ایران می‌آمدند و خواهان دیدار با مرحوم هاشمی رفسنجانی بودند، رئیس‌جمهور وقت (محمود احمدی‌نژاد) مانع این امر می‌شدند. چون آیت‌الله هاشمی در دوره‌ای رئیس‌جمهور و چهره محبوبی بودند، عده‌ای پس از اتمام ریاست جمهوری مرحوم، خودشان تمایل به دیدار و ملاقات مجدد با ایشان را داشتند. گروه‌های مختلف در سال‌های آخر حیات مرحوم به ایشان ظلم، اهانت و بی‌احترامی کردند و حتی در دوره آقای مصلحی که وزارت اطلاعات بودند، جمعی از افرادی که از اصفهان می‌آمدند هم اجازه و امکان دیدار با ایشان را از سوی این وزارت نداشتند. علیرغم بی‌مهری‌هایی که نسبت به آقای هاشمی صورت گرفت، محبوبیت ایشان بیشتر شد و تشییع جنازه عظیمی که در کشور رخ داد نیز همین محبوبیت را منعکس کرد. صبر آقای هاشمی زبانه‌زنی‌های خاص شده بود.

روایتی بر ۸۲ سال زندگی «امیر کبیر» انقلاب؛ از مجاهدت تا عروج اتحاد آفرین آیت‌الله

گردید. اساتید وی در حوزه علمیه قم آیات عظام سید حسین طباطبایی بروجردی، امام خمینی (ره)، سید محمد محقق داماد، محمدرضا گلپایگانی، سید محمد کاظم شریعتمداری، عبدالکریم حائری یزدی، شهاب‌الدین نجفی مرعشی، محمد حسین طباطبائی و حسینعلی منتظری بوده‌اند. وی در آنجا تحت تأثیر تعلیمات امام خمینی (ره) به سیاست روی آورد و به مخالفت با حکومت محمد رضا شاه پهلوی و انقلاب سفید او پرداخت.

با تبعید امام، نقش هاشمی در مبارزه با شاه و نمایندگی امام در داخل کشور پررنگ‌تر شد. با وجود نگرش ضد غربی انقلابیون، او سفرهای زیادی از ژاپن در شرق تا ۲۰ ایالت از ایالات متحده در غرب نمود.

آیت‌الله هاشمی در سال ۱۳۳۷ با عفت مرعشی که دختری از خانواده روحانی و از نوادگان سید محمد کاظم طباطبایی یزدی است، ازدواج نمود. او خواهر حسین مرعشی، معاون سید محمد خاتمی در دوران ریاست جمهوری و از مدیران اصلی دولت سازندگی است. ثمره این ازدواج ۵ فرزند به ترتیب و به نامهای فاطمه، محسن، قانر، مهدی و یاسر است.

دو دختر او با دو پسر آیت‌الله لاهوتی اشکوری، امام جمعه سابق رشت و از دوستان هاشمی در زندان (که یکی پزشک و دیگری دندانپزشک است) ازدواج کردند. آیت‌الله هاشمی رفسنجانی بیش از آنکه به عنوان یک شخصیت علمی شناخته شده باشد، به عنوان یک چهره سیاسی مطرح

دو سال پیش در چنین روزی یکی از تلخ‌ترین اخبار دهه‌های اخیر در تلویزیون و رسانه‌های رسمی جمهوری اسلامی ایران مخابره شد. این خبر کوتاه بود و غم‌انگیز: «آیت‌الله هاشمی رفسنجانی در سن ۸۲ سالگی پس از عمری مجاهدت و تلاش بی‌وقفه در راه تحقق اسلام دار فانی را وداع گفت.» به همین جهت پس از دو سال از عروج اتحاد آفرین «آیت‌الله» مروی خواهیم داشت بر ۸۲ سال مجاهدت و زندگی پر تلاش و پرثمر یکی از بزرگترین، مهم‌ترین و تأثیرگذارترین چهره‌های تاریخ انقلاب اسلامی که خواندن و مرور آن خالی از لطف نخواهد بود.

اکبر هاشمی رفسنجانی در سوم شهریور ماه سال ۱۳۱۳ ه.ش (برابر با ۴ آگوست ۱۹۳۴) در روستای بهرمان شهرستان رفسنجان و در خانواده‌ای نسبتاً ثروتمند به دنیا آمد. او یکی از ۹ فرزند میرزا علی هاشمی بهرمانی و ماه بی‌بی صفریان است.

پدرش با تحصیلات حوزوی از باغداران و تاجران پسته بهرمان از توابع بخش نوق رفسنجان بود. نام خانوادگی هاشمی برای خانواده ایشان، با آن که سید نیستند، به این دلیل انتخاب شده است که نام جد پدری وی حاج هاشم بوده است که در سرتا سر منطقه، املاک و امکانات زیادی داشته است. هاشمی تحصیل راه از سن ۵ سالگی در مکتب خانهای در نوق آغاز نمود.

در سن ۱۴ سالگی به قم رفت و به تحصیل علوم دینی پرداخت و به درجه اجتهاد نائل

و رئیس اسبق مجلس خبرگان رهبری نخستین رئیس مجلس ایران و چهارمین رئیس جمهور ایران در دو دوره پیاپی بین سال‌های ۱۳۶۸ تا ۱۳۷۶ بود و به عنوان یکی از پرنفوذترین شخصیت‌های سیاسی جمهوری اسلامی شناخته می‌شد.

آیت‌الله اکبر هاشمی رفسنجانی رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام پس از عمری مجاهدت و تلاش در مسیر آرمان‌های انقلاب، در نهایت در عصر تلخ یکشنبه ۱۹ دی ماه ۹۵ در یکی از بیمارستان‌های تهران دار فانی را وداع گفت. وی که ساعاتی قبل از این حادثه به دلیل عارضه قلبی در بیمارستان بستری شده بود با وجود تلاش پزشکان در سن ۸۲ سالگی دار فانی را وداع گفت.

عنوانین افتخاری متعددی را از مجامع علمی دنیا کسب کرده و دانشگاه تهران نیز عنوان دکترای افتخاری علوم سیاسی را به ایشان اهدا کرده است. ایشان هنوز نقطه امید و اتکای مردم و مسئولان جامعه در بحران‌های داخلی و خارجی است.

آیت‌الله هاشمی رفسنجانی همچنین در شهریورماه ۱۳۸۶ به دنبال رحلت آیت‌الله مشکینی رئیس فقید مجلس خبرگان رهبری در دومین اجلاس سالانه دوره چهارم مجلس خبرگان، به ریاست این مجلس مهم و تأثیرگذار برگزیده شد. وی اسفند سال ۱۳۸۹ ریاست مجلس خبرگان رهبری را به آیت‌الله مهدوی کنی سپرد.

اکبر هاشمی بهرمانی، روحانی و سیاستمدار، رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام

است و این هم به خاطر فعالیت‌های فراوان سیاسی ایشان در دوران قبل و بعد از انقلاب است. با مراجعه به اسناد معتبر تاریخی می‌توان همواره از ایشان در مناسبت‌های مختلف سیاسی نام و نشانی پیدا کرد.

هاشمی رفسنجانی فعالیت سیاسی خود را از سال ۱۳۴۰ آغاز کرد. او در دوران قبل از انقلاب، بسیار به امام نزدیک بود. هاشمی در دوران پیش از انقلاب و در طول نهضت امام خمینی (ره) به صورت یک عضو فعال و همیشه در صحنه حضور داشته است.

نمونه بارز حمایت ایشان از امام خمینی (ره)، حرکتی بود که ایشان به همراه دیگر علما در اعتراض به زندانی شدن امام انجام دادند.

هاشمی رفسنجانی پس از انقلاب اسلامی

